

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobce J. T.,** proti **žalované České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

Žaloba se zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 2. 7. 2002 byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., které bylo odůvodněno tím, že žalobci nárok a poskytnutí jednorázové částky nevznikl, neboť druhý z rodičů (žalobce uplatnil nárok na poskytnutí částky z důvodu účasti otce

v národním boji za osvobození), matka, nepadla při národním boji za osvobození uvedeném v § 1 odst. 1, 3 zákona č. 261/2001 Sb. ani nezemřela dříve než padl otec.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze, kterým se domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí. Žalobce uvedl, že jeho otec byl zatčen gestapem dne 20. 2. 1945 a vězněn nejprve ve věznici AD Tábor, dne 24. 3. 1945 byl převezen do Malé pevnosti v Terezíně jako politický vězeň. Odtud se nevrátil, byl nezvěstný a později byl prohlášen za mrtvého. Ode dne 4. 9. 1945, kdy zemřela jeho matka se žalobce a jeho sestra stali sirotky. Matka otci v jeho činnosti před zatčením pomáhala, to, že se nevrátil z koncentračního tábora nesla těžce, krátce po válce náhle zemřela. Matka sice nezemřela dříve než otec, ale na dalším osudu dvou malých dětí tento fakt nic nemění.

Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na znění ust. § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 261/2001 Sb. Českoslovenští političtí vězni jsou jako účastníci národního boje za osvobození uvedeni v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb. a na rozhodování o přiznání jednorázové peněžní částky se v jejich případě vztahuje zákon č. 217/1994 Sb.. Žalobcův otec zemřel jako československý politický vězeň, matka otce přežila. Protože žalobce není osobou oprávněnou, žalovaný navrhl, aby soud, i přes nepřesnosti v odůvodnění napadené rozhodnutí potvrdil.

Věc vedená u Vrchního soudu v Praze byla tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu s poukazem na ust. § 132 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen s. ř. s.). Podle citovaného ustanovení, nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ust. § 129 odst. 2 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení naposledy označeného zákona.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ust. § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v ustanovení § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., a bylo jim o tom vydáno podle ustanovení § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje. Citovaný zákon se také podle § 1 odst. 2 vztahuje na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhli věku 18 let. V § 3 odst. 1 citovaného zákona je vymezen okruh oprávněných osob, které mají nárok na poskytnutí jednorázové částky; jsou jimi účastník národního boje za osvobození, vdovy nebo vdovci a děti podle § 1 odst. 2 téhož zákona.

Žalobce dne 10. 6. 2002 požádal o poskytnutí jednorázové peněžité částky z titulu oprávněné osoby uvedené v § 1 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. Podle potvrzení Ministerstva národní obrany ze dne 24. 5. 1961 č.j. 40340/VHÚ 1961 vydaného podle zákona č. 255/1946 Sb. byl J. T. účastníkem národního boje za osvobození a podle § 15 citovaného zákona se mu započítává doba od 20. 2. do 5. 5. 1945 jako československému politickému vězni. Podle úmrtního listu matka žalobce M. T. zemřela. Potvrzení o věznění obsahuje údaj o věznění otce v policejní věznici Malá pevnost Terezín od 24. 3. 1945 do 8. 5. 1945.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění, není žalobce osobou oprávněnou k poskytnutí jednorázové peněžité částky dle zákona č. 261/2001 Sb., neboť nesplňuje podmínky pro přiznání nároku tam stanovené. Žalobce nelze považovat za oprávněnou osobu podle ust. § 1 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., tedy za dítě, jehož rodič padl jako účastník národního boje za osvobození (účastník národního boje za osvobození ve smyslu dle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb)., neboť žalobcův otec zemřel jako československý politický vězeň ve smyslu § 1 odst. 1 bodu 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb., což je kategorie osob, na kterou se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje. I když za účastníka národního boje za osvobození je podle ust. § 1 bod 1 písm. g) a § 2 odst. 1 bod 5 zák. č. 255/1946 Sb. považován i ten, kdo byl v letech 1939 až 1945 československým vězněm, nemá tato kategorie osob, a v důsledku toho ani jejich pozůstalí, právo na poskytnutí jednorázové peněžní částky ve smyslu zákona č.. § 261/2001 Sb., jak vyplývá z ust. § 1 odst. 1 a 3 citovaného zákona. Těmto osobám vznikl nárok poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zák. č. 217/1994 Sb., stejně tak jako sirotkům po těchto osobách. Zákon č. 261/2001 Sb. striktně vymezuje okruh oprávněných osob a soudu nepřísluší se od znění zákona odchýlit. Pokud žalobce nesplňuje zákonné podmínky, není možno nárok na jednorázovou peněžní částku přiznat.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud žalobu zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s., neboť žaloba nebyla shledána důvodnou a v postupu správního orgánu nebyla shledána nezákonnost. Ani pochybení v odůvodnění napadeného rozhodnutí nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť žalobci žádný nárok nevznikl.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, když žalobce neměl v řízení úspěch a žalovanému náklady řízení nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. 6. 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu